

LA COMUNITAT DE LES SALINES DEL TIGRE (GUATEMALA)

Pablo Mougán, Ana B. Gil, Joan A. García i Toni Mascaraque, amb infants.

La tipologia bàsica d'habitatge.

Un dels molts infants de la comunitat.

Joan A. intenta accedir a la comunitat, que només ho pot fer a través de canoa.

Totes les famílies de la comunitat tenen un gran nombre de fills.

GLOBALITZANT SOLIDARITATS

Alumnes de Treball Social de la UIB han realitzat pràctiques de cooperació al Salvador i a Guatemala: han conegut la realitat d'aquests països i han ajudat els joves i les comunitats rurals

Solidaris

Text: **Miquel Ripoll Perelló**

PALMA Existeix el mite que els estudiants universitaris no s'impliquen en els problemes socials i en les desigualtats d'aquest món. Però això és fals.

Dos grups d'estudiants de Treball Social han realitzat pràctiques de cooperació en el desenvolupament al Salvador i a Guatemala durant el curs 07-08. Així, han demostrat que la solidaritat no entén de fronteres. A través de beques de l'Oficina de Cooperació de la UIB i de la professora Nanda Caro, aquests joves han pogut conèixer de prop la realitat que pateixen aquests dos països llatinoamericans. A més, han intervingut i han ajudat els joves i les comunitats rurals. Una experiència que, segons asseguren, ha estat molt positiva i que els ha ajudat a valorar maneres diferents de veure les coses. Tant és així, que la setmana passada volgueren donar a conèixer la seva experiència amb unes jornades titulades *Globalitzant Solidaritats. Joventut i desenvolupament comunitari a Centreamèrica*, les quals incloïen diverses taules rodones i tallers. Una manera

Al Salvador, els estudiants col·laboraren en el projecte pioner de Ruta Joven

A Guatemala pogueren conèixer la dura realitat d'una comunitat rural

d'expressar el seu testimoni, conscienciar la societat i engrescar la comunitat universitària perquè participin en projectes de cooperació.

Ruta Joven

Durant més d'un mes, alumnes de la UIB cooperaren amb l'ONG salvadorenca Fundalprodese en un projecte pioner anomenat Ruta Joven. Així, el grup d'estudiants format per Pere Binimelis, Mar Mondéjar, Xisca Morro, Enric Perelló i Borja Rosa pogué elaborar diferents tallers i donar les pautes als joves per denunciar la situació que pateixen. De fet, com afirma Pere, "al Salvador els joves es troben estigmatit-

zats", sobretot per la presència de "maras" (bandes juvenils), que són font de conflictes. Una situació que és deguda a causes profundes, com la manca de feina i de sortides de futur per al jovent. Com assegura Borja, "el país té una gran dependència al dòlar i una falta de sobirania alimentària i, en aquest context, els joves són criminalitzats".

En aquest sentit, el projecte Ruta Joven té com a objectiu intentar canviar aquesta situació i donar un servei d'ocupació i assessorament als joves i a l'entorn familiar. Aquests al·lots "esperen molt de tu", indica Xisca. Així, pogueren desenvolupar tallers d'habilitats socials, sexualitat, masculinitat i perspectiva de gènere i intentaren donar-los formació en aspectes bàsics. Ara bé, un dels punts més importants de la col·laboració fou la gravació d'un vídeo per part dels joves de Ruta Joven. Ells portaren la càmera i les pautes per fer-ho, amb la qual cosa possibilitaren la intervenció directa dels joves en els seus problemes. "Els són els actors socials principals", manifesta Pere, "i es tracta d'una activitat que poden continuar amb altres formats com obres de teatre, còmics, etc.", afegeix Xisca.

El vídeo, titulat *Mirando el mundo al revés*, retrata les

inquietuds dels joves, que a través de diferents entrevistes abordem críticament els problemes que més els afecten, com la feina i la dependència social del país a ajudes econòmiques externes. Una manera de donar veu a aquest col·lectiu, oferint-los una alternativa.

La comunitat del Tigre

De les zones urbanes del Salvador passam al món rural de Guatemala. Allà el grup d'alumnes format per Joan A. García, Pablo Mougan, Ana Belén Gil i Toni Mascaraque pogueren conèixer un mes a la comunitat de les salines del Tigre, una petita població rural que no té els serveis més bàsics.

Així, a través de l'ONG Adegua, valoraren de prop les mancances de la comunitat, alhora que desenvoluparen tallers i projectes per reforçar els vincles comunitaris amb una perspectiva de futur. De fet, la comunitat viu en una con-

Els joves en destaquen la importància tant en l'àmbit personal com professional

El grup explicà les seves vivències en el transcurs d'unes jornades a la Universitat

dicions molts dures. Tan sols s'hi pot arribar a través d'una canoa, les cases són de canya i viuen sense aigua potable ni electricitat, a més de patir malalties com el dengue. Aquesta situació els condemna a viure en la immediatesa del dia a dia. De tota manera, comenta Pablo, allò més important "és l'actitud amb què et reben. No tenen res i t'ho donen tot". "Cada deu dies portàvem menjar a la comunitat i dinàvem cada dia amb una família diferent que ens permetia conèixer de primera mà la problemàtica que patien", informa Joan A.

En aquest sentit, la feina se centrà en dos aspectes. Per una banda, com comenta Ana, "desenvolupàrem tallers d'higiene, sexualitat, alimentació en l'embaràs i diferents tallers

escolars". "Els hàbits d'higiene anaven dirigits sobretot a les dones que s'encarreguen de la llar i això els servia per relacionar-se". De fet, a Guatemala l'espai públic es monopolitzat per l'home, mentre que la dona queda reclosa a l'àmbit domèstic. "És una societat molt masculista", diu Pablo.

Una de les conseqüències és el gran nombre d'embarassos. "Tenen molts fills, una mitjana de set per família", explica Ana. Així mateix, manifesta que això lligat a la manca de recursos fa que els infants pateixin molts problemes, com ara diarrees.

Per altra banda, aquests joves elaboraren un projecte per enfortir i estructurar els vincles comunitaris. Sota el nom El sueño del tigre, els membres de la comunitat expressaren les opinions sobre les seves necessitats, treballant conjuntament per tal de fer una llista de prioritats. "Vam intentar que agafassin una perspectiva més àmplia, de futur", indica Joan A. "Allò més important per a ells és una sortida del poble, ja que es troben aïllats, com també els problemes sanitaris i l'electricitat", assegura. De la mateixa manera, dotaren la comunitat de pautes logístiques per poder desenvolupar les reunions. "Els vam ajudar amb els registres de les reunions i a emplenar els formularis per demanar ajuts", afirma Joan A. Una feina que, com diu Toni, "ens van agrair moltíssim".

Malgrat tot, la seva història té una nota tràgica. El 3 d'agost va ser assassinat don Ricardo, el cap de la comunitat, per una disputa en un poble veí. "Tot i que nosaltres ja havíem partit, vàrem tornar-hi per estar a prop de la comunitat i plorar la seva pèrdua", expliquen. "Després de l'estada a la comunitat del Tigre, ha canviat la manera de valorar la vida", conclou Joan A.

Encara que en un primer moment reconeixen que eren escèptics amb la cooperació, tant en un cas com en l'altre, aquests joves han pogut ajudar a pal·liar els problemes d'aquestes persones. En definitiva, una forma de cooperació que contribueix a crear la globalització que es necessita, la de la solidaritat.

RUTA JOVEN (EL SALVADOR)

Borja Rosa, Mar Modéjar, Enric Perelló i Xisca Morro, al Salvador.

Enric i Pere Binimelis, impartint un taller.

També van tenir temps per conèixer el país.

Xisca, desenvolupant un taller amb els usuaris de Ruta Joven.

Imatge de grup d'alumnes de la UIB i de joves usuaris del centre de Ruta Joven.

MIQUEL ÀNGEL MARIA

www.miquelmaria.cat

Els joves

"Els joves d'avui en dia són...". Mal començament. Poc importa allò que vengui després. Darrere aquesta generalització normalment seguirà una afirmació peregrina i gratuïta, amb la mateixa base empírica d'aquell estudi que deia que el cafè en llet provoca càncer perquè està demostrat que la majoria de malalts oncològics han pres un cafè amb llet cada matí durant molts d'anys. No us feu mai de les generalitzacions tipus "tots els X són iguals": gairebé sempre són una reducció maniquea de la realitat. Per això va fer molt bé el sociòleg Javier Elzo quan a una entrevista li van demanar com veia els joves d'avui en dia; ell va respondre, lacònicament, "com els colors de l'arc de Sant Martí".

Al capdavant, per a què volem saber com són els joves d'avui en dia? Pens que aquesta pregunta moltes vegades és la projecció d'una altra, molt més interessant: com serà la societat del futur que ara estam construint els adults? Jo no sé com deuen ser "els joves", però sí que uns joves, amb noms i llinatges, estudiants de Treball Social de la UIB, que han incorporat una important dimensió de compromís personal i d'acció transformadora al seu itinerari formatiu, no responen per res a les injustes etiquetes habituals -els joves són individualistes, només pensen a divertir-se, i demés-. No serà que aquestes etiquetes s'utilitzen per amagar allò que trobam mancat en nosaltres i no tenim el coratge de confessar, i menys encara de canviar?•